

ESTEETTÖMYYSKARTOITUSRAPORTTI

Rauma-sali
15.10.2012

Sisällysluettelo

Johdanto	4
Ennakkoinformaatio kohteesta	5
Saapuminen kohteeseen	6
Lähin julkisen liikenteen pysäkkialue	8
Sisäänkäynti	9
Aulan etuosa	11
Lipunmyynti	12
Ala-aula	12
Portaikko	13
Hissi	14
Hissiltä auditorioon johtava käytävä (2. krs)	15
Lämpö	16
Auditorio	17
Katsomo	18
Wc-tilat	20
Liitteet	23
Lähteet	25

Kartoitustiedot

Kohteen nimi:	Rauma-sali
Osoite:	Satamakatu 26, 26100 Rauma
Kartoituspäivämäärä:	15.10.2012
Omistaja/omistusmuoto:	Rauman kaupunki
Rakennusvuosi:	1984
Rakennuksen alkuperäinen käyttötarkoitus:	
Nykyinen käyttötarkoitus:	Auditoriotyyppinen konserttisali. Käyttö: konserttisalina, kokouksiin luentoihin teatteriesityksiin, orkesterien harjoituksiin (isot puhallinorkesterit), messuihin myyntitilaisuuksiin jne.
Kerrosluvu, kerrosala:	Kaksi kerrota, hissi Samk:n puolella (yksi hissi) Ala-aula 350m ² , näyttämö 90m ² , esiintyjien pukeutumistila 86m ² , varasto 79m ² , wc:t yht. 42m ² , auditorio/katosomot 445m ² , lämpiö 190m ² , kahvio 198m ²
Korjaustoimenpiteet:	
Kartoittaja ja organisaatio:	Fysioterapeuttiopiskelijat (SAMK): Anna-Riina Aaltola, Sanna-Maria Koivunen, Katja Helminen, Aini Lehtonen, Maarit Pasila, Katri Ritvonen, Johanna Rytölä, Tiina Tommila Riikka Tupala, projektityöntekijä, esteettömyyskartoittaja Innoke-hanke, Satakunnan ammattikorkeakoulu
Kartoitetun kohteen yhteyshenkilö:	Risto Kupari, Rauman kaupunki/kulttuuripalvelut p. 044 793 3520 risto.kupari@rauma.fi
Käytetty kartoitusmenetelmä:	ESKEH-kartoitusmenetelmä sekä käyttäjäraati
Liitteet:	Pohjapiirros (1 kpl).
Lisätietoa kohteesta:	Internet-sivu: http://www.rauma.fi/kuva/kulttuuri/raumasali.htm

Johdanto

Kohteen kartoitus liittyy Satakunnan ammattikorkeakoulussa vuosina 2011-2013 käynnissä olevan Innoke-hankkeen sekä Rauman kaupungin ja Rauman vammaisneuvoston yhteistyöhön. Kartoitusta olivat tekemässä SAMK:in toisen vuosikurssin fysioterapeuttipiskelijät, joiden *fysioterapeutti toimijana* -opintojaksoon kuuluivat esteettömyysluennot sekä esteettömyyskartoitusharjoituksen tekeminen. Raportin kokoaminen ja viimeistely on tehty Innoke-hankkeessa.

Esteettömyyttä voidaan kartoittaa ja arvioida usealla eri tavalla. Kartoitusmenetelmän valinta riippuu tiedon tarpeesta ja käyttötarkoituksesta. Tässä kohteessa menetelmänä käytettiin lomakepohjaista, suosituksiin ja määräyksiin perustuvaa, tarkkaa mittatietoa tuottavaa ESKEH – esteettömyyden kartoitusmenetelmää. Kartoituksessa tarkasteltiin kohteen esteettömyyttä eri käyttäjäryhmän huomioiden.

Raportissa esitetään kartoituksen tulokset sekä annetaan suosituksia ja toimenpide-ehdotuksia havaittujen puutteiden korjaamiseksi. **Tässä raportissa esitetyt toimenpide-ehdotukset ovat vain ohjeellisia ehdotuksia, ei suunnitelmia. Kaikkiin rakenteellisiin muutoksiin on teetettävä erilliset suunnitelmat ja haettava tarvittavat luvat viranomaisilta.** Raportissa ei esitetä kustannusarvioita. Toimenpide-ehdotukset on esitetty yhteenvetolaatikossa kunkin kappaleen lopuksi.

Kartoitus suunniteltiin yhdessä kartoituksen tilaajan kanssa. Kartoituksen pohjatietoina käytettiin kohteen edustajan täyttämään esitietolomaketta sekä rakennuksen pohjapiirustusta. Kohteen edustaja oli mukana kartoituksessa. Kartoitus aloitettiin kartoittamalla kohteesta saatava etukäteistieto (Internet). Kohteessa kartoitettiin kohteeseen saapuminen, toiminnalliset kokonaisuudet (sisäänkäynnit, aulat, vaatesäilytystilat, kulkureitit, salit, wc-tilat, opasteet).

Esteettömyyskartoituksen kriteereinä käytettiin ESKEH-projektissa koottua kriteeristöä, jonka pohjana ovat olleet mm. Suomen rakentamismääräyskokoelma (osat F1, F2 ja G1), SuRaKu-projektissa tuotetut ulkotilojen esteettömyyttä koskevat ohjekortit ja kriteeritaulukot, Rakennustietosäätiön ylläpitämä RT-kortisto, sekä Esteetön rakennus ja ympäristö suunnitteluopas. Raportissa viitataan mitoituksen osalta olemassa oleviin määräyksiin, ohjeisiin ja suosituksiin.

Ennakkoinformaatio kohteesta

Kohteesta on saatavilla tietoa Rauman kaupungin Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden Internet-sivujen kautta (www.rauma.fi → Palvelut → Kulttuuri- ja vapaa-aika → Vuokrattavat tilat → Rauma-sali).

Sivuilta löytyy kiitettävästi etukäteistietoa kohteesta; mm. tulostettavat ajo-ohjeet, kuvia, tilanvarausohjeet, tilanvarauslomake suomeksi ja englanniksi, tilojen pinta-alat sekä muuta hyödyllistä tietoa. Ajo-ohjeisiin olisi hyvä lisätä tietoa myös pysäköintimahdollisuuksista.

Kulttuuripalveluiden etusivulta löytyvä varauskalenteri olisi hyvä löytyä myös tilakohtaisilta sivuilta.

Sivun teksteissä on hyvä kontrasti – musta teksti valkoisella pohjalla. Sivulla on käytetty helppolukukuista ja selkeää fonttia. Sivulla olisi kuitenkin hyvä olla lisäksi mahdollisuus suurentaa fonttia tarvittaessa.

Internet-sivuilta ei löytynyt kartoitushetkellä (joulukuussa 2012) tietoa kohteen esteettömyydestä. Sivuille suositellaan lisättäväksi vähintään, minkälainen sisäänkäynti rakennukseen on, onko tiloissa esteetön wc, miten tiloissa on mahdollista liikkua (onko esim. portaita) sekä onko tiloissa induktiosilmukka.

Toimenpide-ehdotukset:

Ajo-ohjeisiin lisäys pysäköintimahdollisuuksista

Varauskalenteri myös tilakohtaiselle sivulle

Fontin suurentamismahdollisuus

Tietoa kohteen esteettömyydestä

The screenshot shows the Rauma City website's page for the Rauma-sali. The page layout includes a navigation menu at the top with links for various services like 'Kansalaisopisto', 'Kirjasto', 'Korvatulehdus', 'Kulttuuri', 'Läikunta', 'Matalu', 'Musikkopisto', 'Museo', and 'Nuoris'. Below the navigation is a header with the Rauma logo and a large image of the hall at night. The main content area is titled 'Kulttuuripalvelut' and features a large photo of the Rauma-sali interior. To the right of the photo is a list of booking options: 'Ajo-ohjeet', 'Kuva', 'Tilavarauksilomake', 'Katsomokartta', 'Vuokrat 1.1.2011 alkaen', and 'Vuokrat 1.1.2012 alkaen'. The text on the page provides details about the hall's location, capacity, and booking procedures. At the bottom, there is contact information for the Rauma-sali, including the phone number 02 834 2001 and the email address palvelu@rauma.fi.

<http://www.rauma.fi/kuva/kulttuuri/raumasali.htm>

Saapuminen kohteeseen

Kohteeseen ohjaava opaste

Pysäköintialueen opasteen lisäksi on pahoin kulunut

Kohde sijaitsee osoitteessa Satamakatu 26. Ensimmäinen opaste kohteeseen saavuttaessa on pääsisäänkäyntiä vastapäätä piha-alueella kadun vieressä.

Pysäköintialueelle päästäkseen on käännettävä piha-alueella 180 astetta, vinopysäköintiruutuun ajettaessa on jälleen käännettävä 130 astetta takaisin päin. Pysäköintialueelle on liittymä n. 100 m ennen piha-aluetta, josta olisi sujuvampi kulku ko. alueelle. Pysäkkialueelle opastavien tienviittojen sijoittaminen toiseen tienpäähän helpottaisi parkkipaikalla ja -ruutuihin ajoa.

Merkittijä pysäköintipaikkoja on 118, lisäksi Satamakadulla vastakkaisella kadun puolella on hiekkapaikoitus-alue n. 30-40 autolle.

Pysäköintialuetta, -paikkoja ja -aikaa osoittavat liikennemerkkit olivat pysäköintialueella osittain hyvinkin kuluneet ja niiden päivitysmahdollisuuksia tulisi selvittää.

Yleisten autopaikkojen ja sisäänkäynnin välinen keskimääräinen etäisyys on 50 – 100 metriä. Kohteessa ei ole liikkumisesteisten autopaikkoja (LE-autopaikkoja). Piha-alueelle, sisäänkäynnin välittömään läheisyyteen olisi mahdollista pienin järjestelyin saada 2 LE-autopaikkaa.

Piha-alueelle saavuttaessa on liikennemerkkein kielletty moottoriajoneuvolla ajo, kielto ei koske taksia. Saattoliikenteelle on tarvittaessa varattu pysähtymispaikka alle 10 metrin päähän sisäänkäynnistä.

Kulkuväylä parkkipaikan ja sisäänkäynnin välissä

Kulkuväylien vapaa leveys ylittää vaaditun 1,5 m:n leveyden. Kulkuväylän vapaa korkeus on katoksen alla 2,4 m, joka on riittävä. Kulkuväylä on tasainen eikä siinä ole koholla tai kulkupintaa alempana olevia sadevesikaivojen kansia. Kulkuväylän materiaali pysäköintialueella on asfaltti, piha-alueella kova ja tasainen betonilaatta. Kulkuväylä on talvella pidettävä aurattuna ja hiekoitettuna, eikä kulkuväylälle saa kasata lumivalleja.

Kulkuväylä rajautuu selvästi, reunuksena on nurmikkoistutus.

Pysäköintipaikalta sisäänkäynnille johtavalla kulkuväylällä on kaksi pollaria, mutta ne eivät ole kulkemisen esteenä. Pollareissa on kontrasti-/heijastavat raidat.

Kulkureitti on tasainen, mutta sen varrelle suositellaan lisättäväksi levähdyspaikkoja, kuten puistopenkkejä.

Piha-alueella on kulkuväylän ulkopuolella oleva pyörrien säilytysalue. Aluetta ei ole merkitty kulkuväylän pintaan materiaali- eikä tummuuskontrastilla. Pyörät olivat kuitenkin siististi rivissä, eivätkä aiheuttaneet törmäysvaaraa.

Kulkureitti on valaistu pysäköintialueella tasaisin välein. Risteyskohtia ei ole valaistu. Valaisimet olivat osittain piilossa puiden lehvästön suojassa ja olivat likaiset.

Kohteen piha-alueelle tullessa oleva opaste on sijoitettu kulkuväylän sivuun kulkuväylästä poikkeavalle alustalle. Opasteen valaistus ja isompi koko takaisivat paremman näkyvyyden myös kauas. Opaste jää suositusta matalammalle tasolle, mutta kirjasintyyppi on helppolukuinen ja opaste on häikäisemätön. Opasteessa on hyvä kontrasti

ympäristöön nähden, myös vaalea teksti erottuu hyvin tummasta taustasta.

Toimenpide-ehdotukset:

Pysäköintialueelle ohjaavien opasteiden lisääminen

Kuluneiden liikennemerkkien vaihto

LE-autopaikkojen suunnittelu alueelle, sisäänkäynnin läheisyyteen

Levähdyspaikkojen lisääminen

Valaistuksen lisääminen kulkuväylien risteyskohtiin

Valaisinten puhdistus ja valaisinta peittävän lehvästön harvennus

Lähin julkisen liikenteen pysäkkialue

Lähin julkisen liikenteen pysäkkialue sijaitsee Rauma-salin edustalla. Pihasta on esteetön kulku pyörätielle ja sen varrella olevaan linja-autopysäkkiin. Pysäkillä ei ole katosta, vain pysäkistä kertova opaste. Opaste on hieman lehvästön peitossa. Pyörätie kulkee pysäkin edestä. Linja-autopysäkiltä puuttuu aikataulutiedot kulkevista vuoroista sekä penkki ja mahdollinen katos. Katu on tarpeeksi leveä ja päällystetty asfaltilla. Pysäkin läheisyydessä valaistus heikko, koska lähellä oleva lamppu oli hyvin likainen.

Sisäänkäynti

Kohteen pääsisäänkäynti sijaitsee osoitteessa Satamakatu 26. Sisäänkäynti hahmottuu hyvin rakennuksen julkisivusta, koska se on katettu ja leveä. Kartoitus oli päivällä valoisaan aikaan eikä valaisimien valaistuvoimakkuuksia voitu mitata. Katoksen katossa on kuitenkin useita valaisimia.

Pääsisäänkäynti

Pääsisäänkäynnille löytyy yksi neuvova opaste, joka on osittain puun ja pensaan takana. Valoisaan aikaan opaste erottuu kuitenkin melko selkeästi, pensaan lehdet ja oksat aiheuttavat kuitenkin näköestettä ja kauempaa ei tekstistä saanut tästä syystä selvää. Lähempää katsottuna kirjaimet erottuivat opasteen taustasta selkeästi ja opasteessa on hahmottamista auttavia nuoli-merkkejä. Opaste ei ole kuitenkaan valaistu ja hämärään/pimeään aikaan se saattaa olla vaikeasti havaittavissa.

Sisäänkäynnin opasteena on ulkokatoksen yläosassa oleva Rauma-sali -teksti. Teksti on samanvärinen taustan kanssa ja erottuu tästä syystä huonosti. Kohokirjoitus hieman parantaa erottavuutta. Teksti voisi olla esimerkiksi kohdevalaistu ja kirjaimet väriltään vaaleat, mikä parantaisi sen havaittavuutta.

Sisäänkäynnin edusta on siisti ja avara. Katoksen ulkopuolella on kaksi isoa kukkaruukkua, mutta ne on aseteltu kulkuväylän reunoille, eivätkä haittaa tai estä liikkumista. Pyörien säilytysalue on kulkuväylän ulkopuolella ja pyöriä ei ole pysäköity sisäänkäynnin lähetyville, joten ne eivät aiheuta törmäysvaaraa.

Sisäänkäynnin ovet ovat helposti hahmotettavissa ja vapaa tila ovien välittömässä läheisyydessä on riittävä. Ovet on mahdollista kiinnittää aukiasentoon, tosin aukipitotapit saattavat aiheuttaa kompastumisvaaran, koska harmaat tapit eivät erotu kunnolla harmaasta ritilästä. Ovelle tulisi suunnitella jokin muu aukipitolaite.

Ovien leveys on riittävä. Oven avaamiseen vaadittava voima on liian suuri, ovissa ei ole sähköistä avaustoimintoa. Sisäänkäynnin käyttäminen itsenäisesti pyörätuolilla liikuttaessa on lähes mahdotonta, koska missään ovista ei ole kiinteää luiskaa. Hyvä asia on että tuulikaapista löytyy irtoluiska, jonka avulla myös pyörätuolilla pääsee sisään. Ovelle asennettava luiska on kuitenkin huteran oloinen. Suosituksena olisi kiinteän ja tukevan luiskan asentaminen ja mahdollisesti yhden oven muuttaminen sähköisesti aukeavaksi, jolloin apuvälineellä liikkuvan on helpompi päästä sisälle itsenäisesti.

Tuulikaappi on iso ja tilava ja sen vapaa leveys ja syvyys ovat riittäviä. Valaistusvoimakkuus jää 65 luxia viitearvoista. Sisäovi on myös helposti hahmotettavissa isojen ja eriväristen kahvojen ansiosta. Vapaa tila sisäoven sivuilla on riittävä.

Sisääntulon välittömässä läheisyydessä ei ole kohteen opastaulua tai pohjapiirrosta. Kohde on iso rakennus jossa useita eri tiloja/siipiä, joten opastaulu tai pohjapiirros olisi hyvänä apuna hahmottamaan mistä esimerkiksi hissi tai inva-wc löytyvät.

Toimenpide-ehdotukset:

Pääsisäänkäynnille ohjaavaa opastetta peittävän kasvillisuuden harvennus

Katoksen yläreunassa olevan Rauma-sali -tekstin valaisu ja kirjainten maalaaminen

Oven aukipitotapit aiheuttavat voivat aiheuttaa kompastumisvaaran – toisenlaisen aukipitolaitteen suunnittelu

Kiinteän ja tukevan luiskan suunnittelu ja asentaminen

Ovien sähköistämisen mahdollisuuden selvittäminen

Opastaulun tai pohjapiirroksen lisääminen sisäänkäyntiin

Aulan etuosa

Aulassa on laattalattia, joka saattaa olla liukas jos kengänpohjissa on esim. lunta talvella. Laatat ovat ehjiä ja lattia on tasainen. Käytävän vapaa leveys on yli 9 metriä ja vapaa korkeus 2,8 metriä matalimmassa kohdassa. Sekä leveys, että korkeus ovat riittäviä. Aulan alkupäässä ei ole taso-eroja tai kiinteitä esteitä kulkemiselle. Käytävällä ei ole tukikaiteita tai käsijohtimia. Lattia ja seinät erottuvat toisistaan tummuuskontrastina, joten hahmottaminen on helppoa. Lattiaan voisi lisätä kulkua ohjaavat kontrastiteipit tai käytävämatot, jotka johtava sisäänkäynnistä lipunmyyntipisteeseen, narikkaan, portaikkoon jne.

Aulan alkuosasta löytyy istuimia, jotka on sijoitettu kulkuväylän sivuun eivätkä näin ollen aiheuta törmäysvaaraa. Istuinten korkeus vaihtelee 400-420 mm välillä ja ne erottuvat värinsä vuoksi hyvin muista pinnoista. Löytyy sekä selkänojallisia että selkänojattomia istuimia. Selkänojalliset tuolit ovat sohvia ja selkänojattomat ns. jakkaramallisia, joissa on nousemista helpottava avoin jalkatila.

Aulan valaistusvalaistus heti lampun alla on 220 lx, mutta muualla valaistus vaihtelee 91-140 lx välillä. Suositeltava valaistus voimakkuus on 200-300 lx. Valaistus on häikäisemätön.

Toimenpide-ehdotukset:

Kulkua ohjaavien lattiamateriaalien lisäys (teipit, käytävämatot)

Valaistuksen lisääminen

Lipunmyynti

Aulassa on lipunmyyntitiski. Tätä tiskiä ei kuitenkaan kartoitettu, sillä se ei ilmeisesti ole käytössä.

Lipunmyyntipisteenä käytetään pöytää, joka on sijoitettu muutaman metrin päähän sisäänkäynnistä. Se on helposti löydettävissä, mutta lipunmyynnistä viestiviä opasteita ei ole. Pöydän korkeus on 730 mm. Suositeltava asiointitiskin korkeus on 750-1200 mm. Vapaata polvitilaa on riittävästi.

Lipunmyyntipöydän takana on tuolit lipunmyyjiä varten, mutta asiakastuolit, tukikaide ja keppiteline puuttuvat. Lipunmyyntipöytä on melko lähellä ovea, joten se saattaa aiheuttaa ruuhkaa, kun asiakkaita tulee ovesta sisään ja osa asiakkaista vielä jonottaa lippua. Lipunmyyntipöydän yläpuolella valaistus on 140lx, kun suositeltava voimakkuus on 500-750lx. Lipunmyyntipisteen takana oleva peili aiheuttaa vastavalohäikäisyä.

Toimenpide-ehdotukset:

Varsinaisen lipunmyyntipisteen käyttöä suositellaan

Valaistuksen lisääminen

Ala-aula

Ala-aulasta puuttuvat eri tiloihin johtavat selkeät opasteet. Aulassa tulisi olla opasteet rakennuksen eri toimintoihin, kuten vaatenaulakoille, wc:hen, hissiin ja auditorioon. Opasteen pitäisi olla näkyvällä paikalla, tummuuskontrastiltaan erottuva ja valaistu.

Vaatesäilytystilassa vaatteiden ripustuskoukkuja on asianmukaisesti kahdella eri korkeudella. Naulakkojen luona on myös riittävästi laskutilaa. Naulakkojen päädyissä on peilejä sopivalla korkeudella. Jos narikkapalvelua ei ole ja asiakkaiden pitää päästä vaatenaulakoille, eli

kulkuväylän naulakoille tulisi olla avoin. Kulku naulakoille on vaikeaa, koska sisäänkäynnin kohdalla on irtojakkaroita. Narikan ulkopuolella taas tulisi olla istuimia, joten kulkuväylällä olevat tuolit voisi sijoittaa asiakasystävällisemmin.

Naulakkojen valaistusvoimakkuus on liian alhainen, mitatut lukemat olivat 66–102 luxia kriteerin ollessa vähintään 300 luxia. Valaistus on epätasainen, tilaan jää pimeitä katvealueita. Koko ala-aulan valaistukseen suositellaan tehtävän suunnitelmia ja parannuksia. Huomiota on kiinnitettävä valaistuksen voimakkuuteen ja tasaisuuteen.

Toimenpide-ehdotukset:

Opasteiden suunnittelu ja lisääminen

Vaatesäilytystilan kulkuväylien pitäminen vapaana

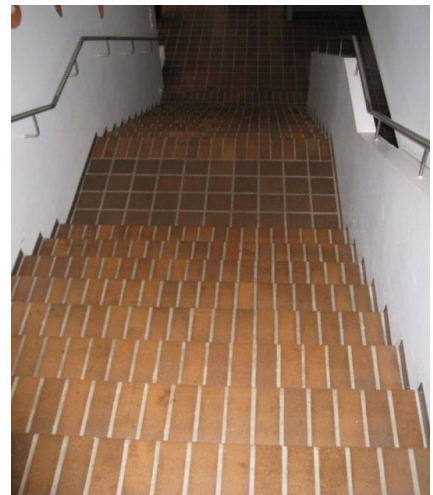
Valaistuksen suunnittelu ja parantaminen

Portaikko

Portaiden askelrytmi on hyvä ja tasainen, koska portaiden leveys, korkeus ja syvyys ovat sopivat. Portaissa on kulkemista helpottava välitasanne ja se erottuu portaista erilaisella pintakuviolla.

Portaiden käsijohteet ovat sopivan paksuiset, hyvällä korkeudella ja yhtenäiset. Porraskaskelmien reunoissa ei ole kontrastiraitaa ja portaiden kuviointi on hieman hämäävä; portaan loppumista ei välttämättä huomaa. Porraskaskelmien reunoihin tulisi laittaa selkeä kontrastiraita.

Portaiden sijoituksen ja mallin vuoksi alakerrassa on vaara joutua portaiden alle ja törmäysvaara portaiden alaosaan on olemassa (esimerkkikuva). Portaiden alapuolelle tulisi sijoittaa jotakin törmäysvaaran estämiseksi ja vähintään lisätä jonkin kontrastiraita reunaan, joka helpottaa reunan profiilin erottumista.

Portaiden valaistus on todella heikko; valaistusvoimakkuuden lukemat ovat 26–73 luxia. Voimakkuuden tulisi olla 300 luxia portaiden keskiosassa ja ylä- ja alaosassa 500 luxia.

Toimenpide-ehdotukset:

Kontrastiraitojen lisääminen portaisiin

Portaiden turvallisuuden lisääminen (alakerrassa portaan alle joutumisen estäminen)

Valaistuksen suunnittelu ja lisääminen

Hissi

Myös hissille johtavat opasteet puuttuvat, mikä vaikeuttaa hissinn löytämistä. Opasteita suositellaan lisättäväksi aulasta alkavaksi. Myös etäisyys hissille tulisi merkitä opasteisiin.

Hissin läheisyydessä kerrosmerkinnät puutteelliset, jokaisessa kerroksessa ei ole numeroita tai muita tunnisteita. Henkilöhissin hissikorin vapaan leveyden tulisi olla >1350 mm, tässä tapauksessa leveys oli 950mm. Vapaan syvyyden tulisi olla >1400 mm, tässä tapauksessa syvyys oli 1120 mm. Suositukseen verrattaessa hissikori on liian pieni täyttääkseen kokovaatimukset. Jos hissi joskus uusitaan, olisi hyvä miettiä suuremman hissikuilun ja hissikorin mahdollisuutta.

Hissin kutsupainikkeen tulisi olla 900-1100 mm korkeudella, tässä tapauksessa kutsupainike 1360 mm korkeudella. Kutsupainike erottuu tummuuskontrastin avulla vain hieman taustastaan. Kutsupainike koholla, kuten kuuluukin. Hissin kutsupainikkeeseen olisi hyvä laittaa jokin kontrastireunus tai vastaava, jotta se erottuisi taustastaan.

Äänimerkki hissinn saapumisesta kerrostasolle puuttuu. Hissinn ovea on hankala hahmottaa, sillä se ei erotu tummuuskontrastin avulla.

Hissin oven välittömässä läheisyydessä on riittävästi vapaata tilaa. Hissin oven vapaa leveys 900 mm, mikä on myös suositus. Hissin ovi on tyypiltään käsin avattava saranaovi, jonka vedin hieman liian korkealla, se ei kuitenkaan ole merkittävä haitta. Vedin ei erotu riittävästi taustastaan. Oven avaamiseen tarvitaan 2,5 kg:n voima (suositus 1 kg).

Hissi pysähtyy lattiapinnan kanssa samalle tasolle, eikä hissikorin ja lattiapinnan välille jää rakoja kuin 15 mm, suositus on enintään 30 mm.

Hissin ohjauspaneelin etäisyys nurkasta on 160 mm, kun etäisyyden tulisi olla vähintään 400 mm. Painikkeet ovat melko pieniä, suositushalkaisija on ≥ 25 mm, kun tässä hississä ne ovat 17 mm. Painikkeet ovat kuitenkin ulkonevia, mutta painikkeiden numerot sen sijaan eivät ole koholla. Uloskäyntipainike ei erotu muista painikkeista. Uloskäyntikerroksen voisi merkata hissien painikeriviin kyseisen kerrosnumeron viereen.

Hississä on tukikaide hyvällä korkeudella. Kääntöistuinta ei ole. Hississä on peili, mutta se on melko korkealla. Kriteerinä alareunan korkeudelle on 300-900 mm ja yläreunan korkeudelle ≥ 2000 mm. Tämän hissien alareuna on 1200 mm ja yläreuna 1890 mm korkeudella. Peilin kokoon tulisi kiinnittää huomiota, alareunan tulisi olla vähintään 300 mm nykyistä alempana, jotta se palvelisi kaikenlaisia asiakkaita.

Hissin valaistus on hyvä ja ylittää kriteerit kaksinkertaisesti.

Toimenpide-ehdotukset:

Opasteiden suunnittelu ja lisääminen

Kutsupainikkeen erottuvuuden lisääminen

Kerrosnumeroinnin suunnittelu ja parantaminen

Uloskäyntikerroksen erottuvuuden lisääminen ohjauspaneeliin

Hissiltä auditorioon johtava käytävä (2. krs)

Käytävän pintamateriaali on tasainen ja kova. Käytävän vapaa leveys on 1590 mm ja korkeus 2380 mm. Sekä leveys että korkeus ylittävät reilusti minimikriteerit. Käytävän seinustalla on kaappeja, mutta ne eivät hankaloita kulkemista. Muitakaan vaaraa aiheuttavia esteitä ei ole, eikä myöskään tasoeroja tai porrasaskelmia.

Auditorion oviaukolla on kuitenkin kynnyks, joka hankaloittaa esimerkiksi pyörätuolilla kulkevien liikkumista. Tukikaiteet / käsijohteet sekä istuimet levähtämistä varten puuttuvat.

Käytävän valaistus on epätasainen ja siinä on pimeitä kohtia, joten kulkureitille jää pimeitä katvealueita. Käytävätilassa ei ilmeisesti ole automaattista valaistuksen ohjausta, kuten liiketunnistinta. Väri- ja kontrastierot helpottavat kuitenkin tilan hahmottamista; lattia ja seinät erottuvat hyvin toisistaan. Käytävällä ei kuitenkaan ole liikkumista opastavaa pintamateriaalia tai tummuuskontrastina erottuvaa opasteraitaa, mikä helpottaisi auditorion löytämistä.

Toimenpide-ehdotukset:

Tukikaiteiden ja istuinten lisääminen

Kynnyksen madaltamisen tai poistamisen mahdollisuuden selvittäminen

Valaistuksen tasaisuuden ja voimakkuuden suunnittelu ja parannus

Lämpö

Odotustilan valaistus on puutteellinen muualla paitsi sohvien luona. Kaksi lamppua on palanut ja valaistus on muutenkin epätasainen. Valaistusvoimakkuudet vaihtelevat suuresti, 7 luxista 380 luxiin. Kriteerinä on 200–300 luxia. Palaneet lamput tulisi vaihtaa ja valaistusta tulisi muutenkin parantaa. Erityisesti portaiden yläpääty on ollen pimeä, joten varsinkin ko. kohdan valaistusta tulisi muuttaa.

Odotustilan kalusteet ovat liian lähellä toisiaan, kuten kuvasta voi nähdä. Kulku istumapaikalle on hankalaa, apuvälineen kanssa jopa mahdotonta. Kaikki istuimet ovat samankorkuisia ja sen tyyppisiä, että esimerkiksi ikääntyneen on hankalaa nousta niistä ylös. Kalusteiden sijoitteluun tulee kiinnittää huomiota. Kalusteita voisi levittää laajemmalle alueelle ja tilaan tulisi hankkia myös korkeampia istuimia, joista on helpompi nousta ylös.

Tilan akustiikka on miellyttävä kokolattiamaton ja kalusteiden ansiosta.

Toimenpide-ehdotukset:

Valaistus: palaneiden lamppujen vaihtaminen, valaistuksen tasaisuuden ja voimakkuuden lisäämisen suunnittelu ja parantaminen

Kalusteiden sijoittelu niin, että kulkuväylät ovat vähintään 900 mm.

Eri korkuisten istuinten lisääminen tilaan

Auditorio

Auditorion pääsisäänkäynti sijaitsee toisessa kerroksessa. Liikuntarajoitteisilla on sisäänkäynti mahdollisuus auditorioon myös ensimmäisestä kerroksesta. Ensimmäisen kerroksen auditorion oven vieressä on oikeanlainen opaste, joka on selkeä ja helppo huomata. Pääsisäänkäynnin opaste on oikealla korkeudella ovesta, mutta oven ollessa auki opaste jää piiloon. Tekstistä puuttuu tummuuskontrasti, joka helpottaisi opasteen havaitsemista. Pääoven vieressä, oven aukeamispuolella seinällä tulisi olla huoneopaste silmän korkeudella (1400 – 1600mm lattiasta). Opasteessa parhaiten erottuvat tummat kuviot vaalealla pohjalla, pinnan tulisi olla himmeä ja häikäisemätön.

Auditorion pääovet 2 krs.

1. kerroksen sisäänkäynti auditorioon

Esteetön kulku on mahdollista vain henkilökunnan avustuksella, koska sekä hissi että ensimmäisen kerroksen sisäänkäynti sijaitsevat lukittujen ovien takana, eikä niihin ole erikseen opasteita.

Auditorion 2. kerroksen pääovi sijaitsee yhtenäisellä, vaalealla seinällä, joka on kontrastin puolesta vaikea havaita. Sekä pää- että alaovella on kynnyks ja oven avaamiseen vaadittava voima on liian suuri. Tämä rajoittaa esimerkiksi pyörätuolia käyttävän henkilön itsenäistä

liikkumista. Ovipumppua tulisi keventää, jotta itsenäinen liikkuminen olisi mahdollista. Oven avaamiseen vaadittava voima saa maksimissaan olla 1 kg. Molempien ovien avaamiseen tällä hetkellä tarvittava voima on noin 4 kg. Kynnykset ovat porrastettuja. Sisään mennessä kynnyksen korkeus on 40 mm ja auditorion puolella 20 mm. Kynnykset suositellaan joko luiskattavaksi, pyöristettäväksi (maks. 20 mm korkea) tai mieluiten poistettavaksi.

Oven vetimen tulisi olla noin 850 mm korkeudella. Tällä hetkellä ovien vetimet ovat metrin korkeudella. Vapaan tilan leveys molempien ovien yhteydessä on riittävä. Vaikka vain toinen ovista olisi auki, leveys on pyörätuolin käyttäjälle riittävä.

Toimenpide-ehdotukset:

Opasteiden suunnittelu ja lisääminen

2. kerroksen oven erottuvuuden lisääminen

Ovipumpun kevennys

Kynnysten muuttamisen suunnittelu ja toteutus

Katsomo

Katsomo on nouseva-lattiainen ja portaiden yhteenlaskettu lukumäärä on kolmekymmentä. Portaajat ovat leveydeltään suositusten mukaiset.

Helppokulkuisen portaan mitoitus lasketaan kaavalla: $2 \times \text{nousu} + \text{etenemä} = 630 \text{ mm}$. Auditorion portaajat eivät täytä helppokulkuisen portaan mitoitusta ($135 \times 2 + 417 = 687 \text{ mm}$ ja $135 \times 2 + 755 = 1025 \text{ mm}$). Portaita ei voi kulkea tasaisella askelrytmillä, sillä joka toinen porras on syvyydeltään huomattavasti suurempi kuin toinen. Turvallisuuden lisäämiseksi portaiden etureunassa tulee olla kontrastiraita, joka muodostaa tummuuskontrastin ja helpottaa näin portaiden hahmottamista. Olemassa oleva kontrastiraita ei täytä vaatimustasoa, koska se on lähes samanvärinen portaiden kanssa.

Salin molemmilla reunoilla on portaitot. Ainoastaan salin toiselle reunalle on rakennettu kaide penkkirivistön viereen helpottamaan

kulkemista. Yhtenäistä käsijohdeta portaikossa ei kuitenkaan ole. Molempien puolien portaisiin olisi hyvä rakentaa yhtenäinen käsijohde seinän puolelle. Käsijohteen tulisi mieluiten olla kahdella eri korkeudella (700 mm ja 900 mm). Käsijohteessa pitää myös olla tummuuskontrasti, jotta se olisi helpompi erottaa. Käsijohteen läpileikkauksen muoto tulisi olla kokonaan pyöreä tai vähintään pyörästetty suorakaide. Etäisyyden seinästä tulee olla vähintään 45 mm ja käsijohteen tulee ulottua vähintään 300 mm yli portaan.

Portaiden valaistus

Portaikokäsijohde

Porraskaskelmien tulee olla valaistu tasaisesti havaitsemisen helpottamiseksi. Valaistusvoimakkuuden tulisi olla 300 luxia ja portaiden alku- ja päättymiskohdassa 500 luxia. Porraskaskelmiin oli sijoitettu valaistus, mutta osa valoista on pimeänä. Portaiden valaistuksen polttimot tulisi korjata ja valaistusvoimakkuus tulisi uudelleen mitata, jotta se vastaisi suosituksia.

Katsomossa ei ole erikorkuisia istuimia, korkeussäädettäviä pöytiä eikä istumapaikoilla ole kohdevalaisinta/pöytävalaisinta. Katsomossa olisi hyvä olla useampi korkeussäädettävä istuin, joka helpottaa liikuntarajoitteisten ihmisten tuoliin siirtymistä. Normaali istuinkorkeus on n. 450mm. Korkeamman istuimen tulee olla 500 - 550mm korkea.

Pistorasioita on salin seinillä, mutta ei esteettömien paikkojen välittömässä läheisyydessä.

Katsomossa on riittävästi esteettömiä paikkoja sekä ala- että ylätasanteella verrattuna kaikkien paikkojen määrään. Esteettömiä paikkoja tulisi olla 2 paikkaa, 60 istumapaikkaa kohden. Pyörätuoli paikkoja katsomossa on yhteensä kahdeksan ja jokaiselle paikalle oli riittävästi vapaata tilaa. Avustajille ei ole tilaisuuden yhteyksiin laskettu omia paikkoja.

Luennoitsijaan on olemassa suunnattava kohdevalaisin, joka helpottaa huulien erottumisen. Puhujanpöytä on vakiokorkuinen, joten lyhyiden tai pyörätuolia käyttävien henkilöiden ei ole mahdollista käyttää sitä. Saliin voisi hankkia standardikorkuisen matalamman tai

säädettävän puhujanpöntön sitä tarvitseville. Puhujan pöydällä olevasta kohdevalaisimesta ei ole tietoa, joten sen saatavuus on hyvä tarkistaa.

Akustiikka tilassa on hyvä seinille ja kattoon asennettujen akustiikkalevyjen ansiosta. Tilassa ei kuulu häiritsevää taustamelua esim. liikenteestä, koska tilassa on käytetty vaimentavaa materiaalia. Tilassa on myös induktiosilmukka. Induktiosilmukka ei toimi, jos esimerkiksi näyttämöllä olijat käyttävät vain katossa olevia mikrofoneja. Induktiosilmukasta kertovaa opastetta ei ole. Auditoriossa tulisi olla T-opaste.

Viittomakielen tulkki on sijoitettavissa esiintymislavan reunaan, jolloin kaikilla katsojilla on häneen näköyhteys. Esiintymislavalla on myös valkokangas johon kirjoitustulkattu teksti voidaan heijastaa.

Tilan valaistusvoimakkuus on hyvä, tasainen ja häikäisemätön. Valaistusta on mahdollista säätää tilanteen mukaan. Väri ja kontrastierot helpottavat tilan hahmottamista.

Toimenpide-ehdotukset:

Portaiden turvallisuuden lisääminen valaistuksen huoltamisella ja kontrastiraitojen lisäämisellä

Käsijohteiden parannus

Erikorkuisten istuinten lisääminen

Vaihtoehtoisen puhujanpöntön hankkimisen suunnittelu

Induktiosilmukasta kertovien opasteiden lisääminen

Wc-tilat

Wc-tilaan kulkeminen onnistuu koulun auki ollessa ongelmitta, mutta iltatilaisuuksissa wc-tilaan johtavat ovet ovat lukossa, jolloin saattajan/henkilökunnan apua tarvitaan.

Opasteet löytyvät sekä aulasta että reitin varrelta ja ne ovat sijoitettu sopivalle korkeudelle. Kyltit ovat helposti havaittavia, ne ovat helppolukuisia ja sisältävät ISA -tunnuksen. Wc-tila opaste tulisi olla wc-oven vieressä seinällä, oven aukeamispuolella. Tällä hetkellä opaste on wc:n ovesa ja kontrasti on heikko.

Wc:n opasteet

Kynnystä wc-tilaan mentäessä ei ole, joten kulku on esteetöntä. Myös vapaata tilaa on riittävästi oven välittömässä läheisyydessä. Wc:n ovesa ei ole vaakasuuntaista lankavedintä, joka helpottaisi oven sulkemista. Lankavedin tulisi erottua tummuuskontrastin avulla ovesta ja se tulisi sijoittaa 800 mm korkeudelle lattiasta.

Wc-tilan mitoitus on suosituksiin nähden liian pieni. Vapaata tilaa wc-istuimen edessä, istuimen ja seinän välillä (oikea ja vasen puoli) on suosituksia ajatellen liian vähän. Vapaata tilaa tulisi olla myös wc-istuimen takana. Vapaan tilan leveys wc – istuimen edessä tulisi olla ≥ 1500 mm (tilassa 1300 mm). Vapaan tilan syvyys wc – istuimen edessä tulisi olla ≥ 1500 mm (tilassa 1050 mm). Vapaa tila wc-istuimen ja seinän välillä, vasemmalla ja oikealla puolella tulisi olla ≥ 800 mm (tilassa 650 mm). Istuimen takana oleva tila tulisi olla 300 mm.

Istuimen yhteydessä on ylös-, ja alaspäin kääntyvät käsituet, jotka ovat suositusten mukaiset. Käsitukien tulisi kuitenkin ulottua vähintään 200 mm wc-istuimen etupuolelle, jotta niistä olisi hyvä ottaa tukea istuimelta noustessa. Wc-istuimelta on liian pitkä etäisyys wc-paperitelineeseen ja käsisuihkuun. Suositusten mukaan näihin tulisi olla etäisyyttä korkeintaan 300 mm. Wc:ssä ei ole ollenkaan keppitelinettä.

Wc:ssä on kiinteä käsien pesuallas. Käsienpesualtaan ympärillä on riittävästi tilaa ja se on optimaalisella korkeudella. Vapaan polvitalan korkeus ja syvyys ovat riittämättömät, kuitenkin leveys on hyvä. Olemassa oleva peili on liian korkealla. Peili alareuna tulisi olla 900 mm:n korkeudella ja yläreunan n. 2200 mm korkeudella, jotta siitä näkee itsensä sekä istuen että seisten asioiva henkilö. Saippuateline on hyvällä korkeudella, kun taas käsipyyheteline on liian korkealla. Wc:stä puuttuvat kokonaan tukikaiteet. Tilaan olisi hyvä asentaa käsijohteet sekä hälytysjärjestelmä turvallisuuden lisäämiseksi. Wc-tilan lattia saattaa märkänä olla liukas, sen materiaalin voisi korvata luistamattomalla materiaalilla.

Vaatekoukut ovat korkeudella 1500 mm, koukkuja olisi hyvä olla eri korkeuksilla, myös 1100 – 1200 mm korkeudella. Tilassa ei ole laskutasoa.

Wc:ssä on poljinroskis. Poljinroskiksen voisi vaihtaa yhdellä kädellä avattavissa olevaan roska-astiaan ja sen voisi tosiaan sijoittaa wc-istuimen vasemmalle puolelle, jotta oikealle puolelle vapautuisi tilaa siirtyä pyörätuolista istuimelle.

Wc:n valaistus on hyvä, mutta jotta valaistus olisi tasainen, lampun tulisi sijaita keskellä tilaa, tai sijoittamalla esim. kaksi loisteputkivaloa kattoon erillään toisistaan. Wc-tilassa olisi myös hyvä olla automaattinen liiketunnistin, jolloin erillistä valonkatkaisijaa ei tarvittaisi.

Toimenpide-ehdotukset:

Opasteiden suunnittelu (ovi opasteet) ja parantaminen

Lankavetimen lisääminen oveen (kts. esimerkkikuva alla)

wc-paperiteline ja käsisuihku korkeintaan 300 mm etäisyydelle istuimesta

Korkeamman peilin asentaminen tilaan

Käsipyyheteline alemmas

Käsijohteiden lisääminen

Hälytysjärjestelmä

Vaatekoukkuja myös alemmas

Roska-astian vaihtaminen ja sijoittelu

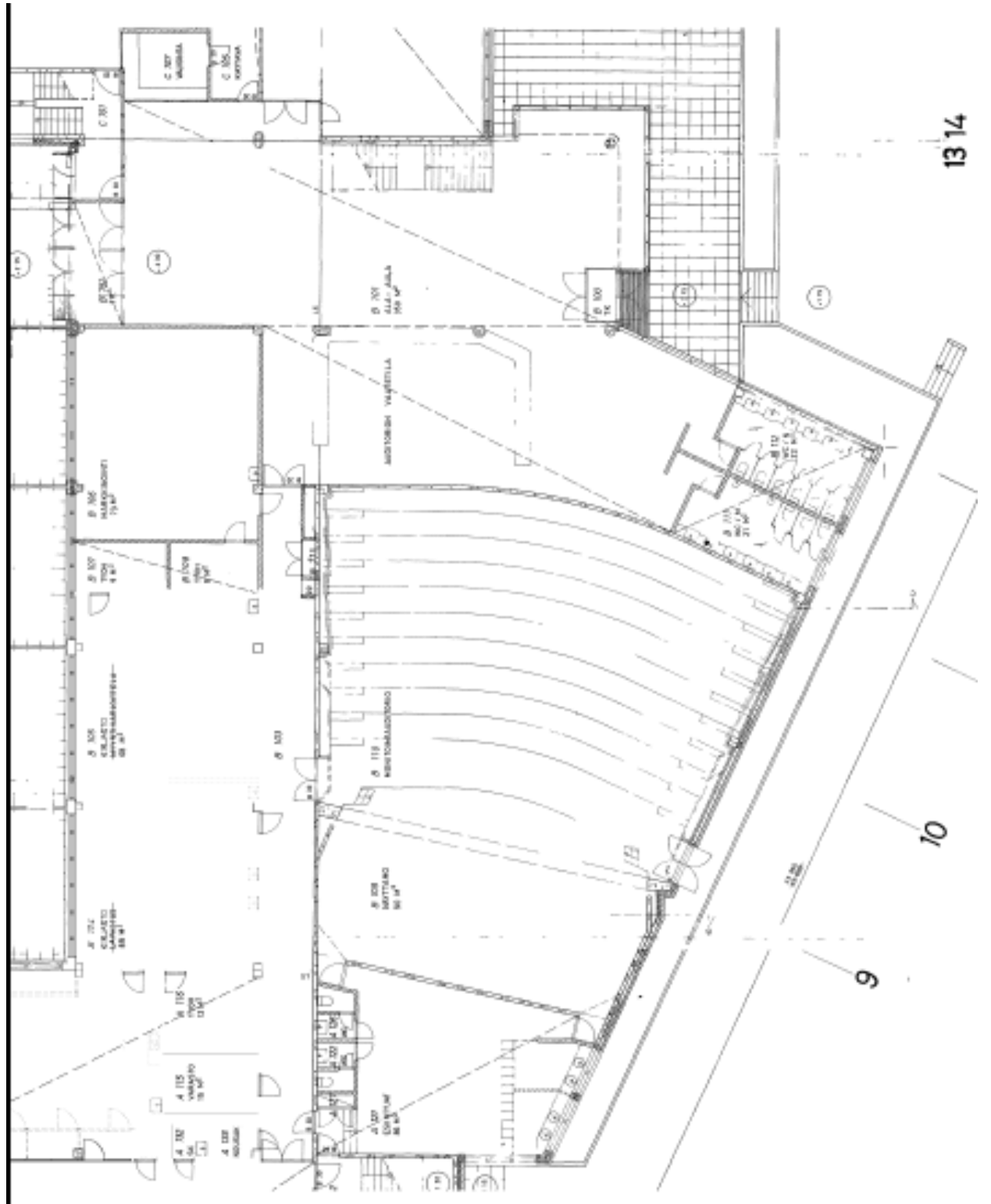
Valaistuksen suunnittelu ja parantaminen

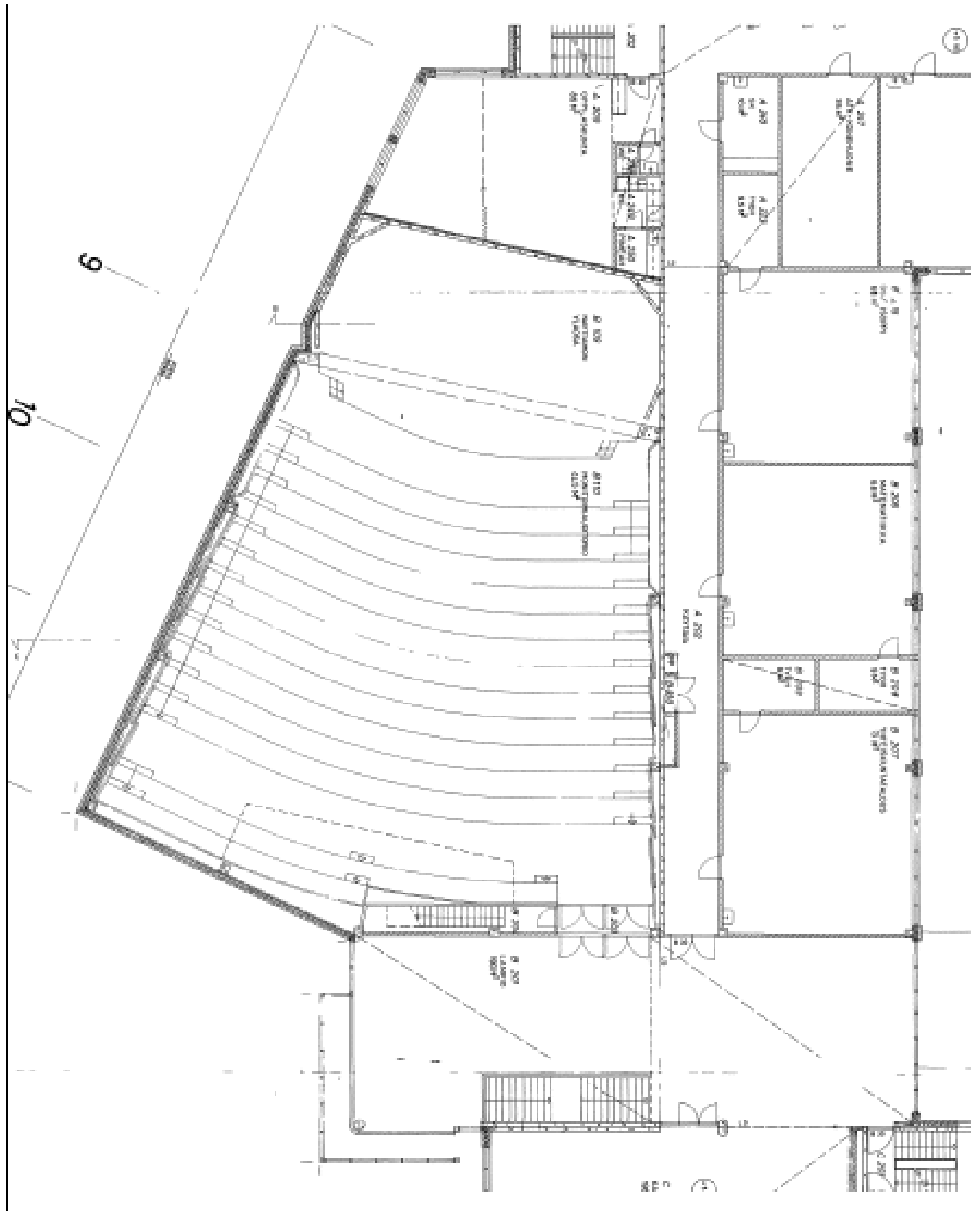
Vaakasuuntainen lankavedin

Liitteet

Pohjapiirros, 1. kerros

Pohjapiirros, 2. kerros

Lähteet

Rakennetun ympäristön esteettömyyskartoitus. Opas kartoituksen tilaajalle ja toteuttajalle. 2009.
Invalidiliitto ry / ESKEH-projekti. (Saatavissa osoitteesta:

http://www.invalidiliitto.fi/files/attachments/esteettomyysopas_low.pdf

ww.rauma.fi